

Protocol

dalla seduta dil cussegl da vischnaunca,
venderdis, ils 25 da fevrer 2011,
dallas 19¹⁵ – 20⁴⁵ uras investa scaldament Recal AG
allas 20⁴⁵ – 22⁵⁰ uras seduta en casa communal

Presidi: Rita Huonder-Tenner

Actuar: Ervin Maissen

Presents:

a) Cussegl	Clemens Berther
Heinrich Berther
Robert Cajacob
Giusep Columberg (cun retard)
Bernadetta Caminada-Mühlebach
Emerita Flepp-Degonda
Victor Flepp
Martina Gienal-Caviezel	Pius Huonder
Rita Huonder-Tenner
Jordana Lozza-Desax
Pirmin Lozza
Pader Vigeli Monn
Flavio Murer
Alfred Spescha
b) Suprastonza
communala	Dumeni Columberg
Madlen Deflorin-Spescha
Cecilia Maissen-Desax	Iso Mazzetta
Roger Tuor
c) Canzlist
communal	Andri Hendry	
d) Recal AG	Heinz Böhler
Erwin Hendry	Pirmin Monn
Damian Sac
e) Hosps	4 personas	

Investa dil stabiliment Recal SA

Ils commembers dil cussegl da vischnaunca e dalla suprastanza communal s'entaupan allas 19¹⁵ uras ella centrala da scaldament dalla Recal SA a Val Rieven per schar orientar davart cumpetenta sur dil niev stabiliment da scaldar cun stialas.

Il scaldament central ei dapi l'entschatta da december 2010 en funcziun e furnescha energia per la Senneria Surselva SA, la Banca Raiffeisen, la casa communal ed auters edifecis. Las empremas experienzas ein fetg bunas.

Ils representants dalla Recal SA (Damian Sac e Heinz Böhler) ed igl expert Erwin Hendry informeschan detagliadamein sur dil niev sistem e sias pussevladads tecnicis. Il stabiliment ei vegnius planisau aschia, che la capaciad sa vegnir dublegiada. Sco insch. Iso Mazzetta declara, ei ina prolungaziun dalla reit viers vest previda proximamein.

In remplazzament dil scaldament dil Center da sport e cultura ei urgents, damai ch'igl indrez existent ha buca pli la capaciad necessaria. Perquei sedamonda ei, schebein la vischnaunca vul ereger in agen indrez per il CSC ni separticipar alla nova centrala. Igl expert neutral ha examinau treis variantas. Sias calculaziuns detagliadas muossan, ch'ina colligiaziun ei – risguardond tuts aspects – la pli favoreivla e cunvegnetta. Schegie ch'il contract ei previus per in cuoz da 30 onns, sebasan las calculaziuns mo sin in nez da 20 onns, sco quei ei generalmein usitau. Tenor las directivas per administraziuns da societads da condomini ston investiziuns en scaldaments vegnir amortisadas enteifer 15 onns. Quei fatg ha in effect positiv per la vischnaunca.

Ils cusseglers senezegian dalla caschun per tschentiar in tschuppel damondas che vegnan rispundidas dils referents per cuntentientscha dils interpellants. Ei semuossa ch'ei setracta d'in menaschi innovativ che risguarda ils aspects ecologics. La lenna indigena sa venir impundida per scaldar ils agens edifecis. Ina colligiaziun dil CSC ei prudenta e garantescha in segir provediment d'energia per in prezi raschuneivel. Ils fatgs essenzials da tempra administrativa e finanziaria ein menziunai ella discussiun dalla seduta uffiziala dil cussegl da vischnaunca.

Suenter quella investa ed informaziun serenda il cussegl en casa communal per cuntinaur la seduta.

Avertura dalla seduta ufficiale en casa communal

Presidenta dil cussegl da vischnaunca:

“Jeu beneventel vus tuts alla 17avla seduta dil cussegl da vischnaunca dalla perioda d’uffeci 2009/12.

En vesta al temps avanzau desista ella da pli liungas expectoraziuns davart il temps vargau e seregorda dils mortoris dapi la davosa seduta.

Mortoris:

Cun in bien patratg lein nus seregurdar dad Ursulina Truaisch, naschida ils 4 da matg 1933, morta ils 23 da schaner 2011. Ella ruaussi en pasch.”

Gliesta da tractandas

La gliesta da tractandas secloma sco suonda:

- Tractandas:*
1. Protocol nr. 16-2009/2012
 2. Center da sport e cultura: Remplazzament dil scaldament (messadi nr. 25-2009/2012)
 3. Program d’actividad 2009-2012: Repassar ed adattar (controlling) (messadi nr. 06-2009/2012 actualisau)

1. Protocol nr. 16-2009/2012

Presidenta dil cussegl da vischnaunca Rita Huonder-Tenner

Il protocol ei vegnius tarmess tier per posiziun. Enteifer ils tschun dis fixai ei vegniu inoltrau neginas propostas per midadas.

Cusseglie Heinrich Berther

En connex cun l’applicaziun dallas entradas dil retuorn a tschep anticipau dall’Ovra electrica Russein ha el giavischau che quellas entradas stettien buca mo a disposiziun per la promoziun d’energias alternativas. Tier la tractaziun dil plan da finanzas e dil preventiv duei il cussegl da vischnaunca saver decider d’era d’impunder quels mieds per rinforzar Mustér sco impurtont center subregional da scolaziun.

Aschinavon che quella precisaziun vegness buca risguardada, resalva el la pussevkladad d’inoltrar in’intervenziun parlamentara.

Il protocol nr. 16-2009/2012 dalla seduta dils 7 da schaner 2011 vegn approbaus senza opposiziun cun la cumpletaziun da cusseglie Heinrich Berther.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
La presidenta: Igl actuar:

Rita Huonder-Tenner

Ervin Maissen

Cussegl da vischnaunca 17-2009/2012

Seduta dils 25 da fevrer 2011

2. Center da sport e cultura: Remplazzament dil scaldament (messadi nr. 25-2009/2012)

President communal

Sin fundament dalla informaziun perschudenta, dallas bunas experienzas cul niev sistem da scaldament, dil messadi e dil pareri digl expert neutral drova ei buca pli grondas explicaziuns. Tuttina eis ei indicau da far entginas consideraziuns da tempra fundamentala. L'infrastructura ei caussa dil maun public. Perquei cumpeta per exempel il provediment d'aua, la dismessa e la purificaziun dall'aua ni era il provediment dall'electricidad direct ni indirect al maun public. Ina situaziun semeglionta sepresenta tier il provediment d'energia entras centralas da scaldament (Fernwärmezentrale). Pil solit surpren il maun public, seigi quei vischnauncas ni cuminonzas specialas, quell'incarica. Tals exempels havein nus a Cuera, a Turitg, Sviz ed en auters loghens. Perquei ei la suprastonza communal primarmein sedumandada, schebein la vischnaunca dueigi realisar in tal stabiliment.

Sin fundament dallas empremas retschercas ha la suprastonza communal decidiu da surschar quell'incarica ad ina interpresa privata cun denton haver ina certa survigilonza e mirar ch'ils interess generals vegnien risguardai commensuradamein. Per garantir ina buna coordinaziun dils differents interess, era quels dalla publicitad, ei la vischnaunca separticipada al capital d'aczijs. En quei senn ei la vischnaunca cumproprietaria ed ei setracta buca d'ina interpresa subvenziunada.

Gia el messadi nr. 8.2-2009/2012 dils 15 d'avrel 2010 al cussegl da vischnaunca per in credit per la sanaziun dalla casa communal ha la suprastonza communal documentau il grond interess da vuler separticipar cun differents baghetgs publics al scaldament dalla Recal SA. Il cussegl da vischnaunca ha priu enconuschientscha da quella posiziun. Quella intenziun ei era vegnida menziunada el messadi per la votaziun dil pievel dils 13 da zercladur 2010. Il passus corrispudent secloma: "Perquei ha la vischnaunca dall'entschatta enneu documentau grond interess da separticipar a quella ovra comunabla, en emprema lingia per la casa communal e silsuenter era per ils ulteriurs edifecis a Cons (scolas). Ultra da quei cunvegn ei da colligiar l'engrondaziun dalla Casa da tgira Sursassiala cun quella centrala".

La proposta da colligiar il Center da sport e cultura cul scaldament central ei pia buca nova, mobein la consequenza logica dallas disposiziuns pridas dalla cuminonza dils votants e dil cussegl da vischnaunca. En connex cun la sanaziun dalla casa communal han ins primarmein giu evaluau ina sligiazion comunabla cun la Banca Raiffeisen e la Casa Hirundella. A vesta dil niev project han ins desistiu da persequitar vinavon l'idea d'in tal scaldament e decdiu da separticipar alla centrala.

En quei connex eis ei da menziunar las grondas retschercas fatgas per la colligiazion dalla Senneria Surselva sco per l'engrondaziun dalla Casa da tgira Sursassiala. En omisdus cass han experts versai examinau da ruden quei niev sistem, ils cuosts da producziun e las cundiziuns d'ina colligiazion. Tier nossa evaluaziun havein nus saviu sebasar sin quellas expertisas.

Tuttina havein nus aunc incaricau in expert neutral d'analisar danovamein la situaziun per la colligiazion dil Center da sport e cultura. Quei pareri ei gest vegnius dilucidaus digl expert sez, Erwin Hendry. Ils resultats ein clars e perschadents.

Ina colligiazion dil luvratori a Cuoz vegn buca en damonda. Nus vegnin era a mantener la halla da stialas a Cuoz. Leu vegnin nus a magasinar vinavon stialas pils scaldaments dil luvratori e per la scola da Segnas, sco era per clientella privata evt. era per interessents d'ordeifer. Per il diever en nos stabiliments ston las stialas esser schetgas e da buna qualidad, ferton ch'il stabiliment a Rieven sa durvra rauba da mendra qualidad, era lenna verda e bletscha.

In aspect essenzial ei il diever dall'atgna lenna per il scaldament da nos edificis. Cheutras savein nus desister digl ieli e duvra nossas atgnas resursas. Quei argument ecologic ha gronda peisa per ina vischnaunca turistica.

Il scaldament ei dapi treis meins en funcziun. El funcziunescha senza incaps. Las experiencias en casa communal ein excellentas. Ultra da quei anfla quei niev sistem bia laud e renconuschientscha da personas d'ordeifer. Quellas bunas experiencias ein in bien motiv per era colligiar ulteriurs edificis communal.

In remplazzament dil scaldament dil Center da sport e cultura ei necessaris e pli che urgents. Gia dapi biars onns plaidan ins d'ina sanaziun urgente dil scaldament. Bugen havessen nus mussau ils indrezs al cussegl, sch'enzatgi fuss s'annunziaus. Cheu sto ei apparentamein esser capitau ina tuppa malentelgientscha, per la quella il president communal seperstgisa en tutta fuorma. Sco che quei giavisch ei vegnius ad ureglia, ei ina uatga vegnida organisada.

Igl expert ha examinau treis variantas. Sco el ha gest declarau, vegn ina sligiazion cun ieli buca en damonda, tonpli che la pegna d'ieli ei gia vegnida dismissa igl onn 1994. In agen scaldament pretendess ina investiziun da varga 400'000 francs e dess buca la medema segirtad sco ina colligiazion alla centrala. Quella ei – considerond tuts aspects – la pli favoreivla ed adattada.

In ulterior aspect zun impurtont plaida per ina colligiazion alla centrala. Il project per ina surbaghegiada "resort turistic Acla da Fontauna" ei ton sco semtgaus. Ils planisaders han medemamein previu ina colligiazion alla centrala da scaldament a Rieven. Els mettan speciala peisa sin igl aspect ecologic e vulan nezegiar nossas atgnas resursas. La sauna raschun plaida perquei, che nus realiseien commnablamein la reit e nezegeien las sinergias pusseivlas.

La suprastonza communal ei era s'entupada cun la cumissiun da gestiun. Lezza ha cun agid digl expert medemamein intercuretge manedlamein il project. Sin giavisch dalla cumissiun da gestiun ei la proposta dalla suprastonza vegnida modificada. La suprastonza communal sa s'accordar cun quellas modificaziuns ed il cussegl ha retschiert la nova versiun. Plinavon ha la suprastonza communal era suttamess al cussegl il pareri cun la cumparegliaziun dallas variantas.

Questa sera ha il cussegl survegniu biaras informaziuns supplementaras davart il funcziunar dil sistem da scaldament. Sin fundament dalla discussiun occurrada a Val Rieven declara la suprastonza communal da risguardar tut ils aspects relevants el contract cun la Recal SA. Quei pertucca era il fatg ch'igl implont ei amortisau suenter 20 onns, aschia ch'ei duess dar in avantatg dil prezi d'energia a favur dalla vischnaunca.

Per ch'il cussegl hagi la caparra, che las objecziuns fatgas vegnan risguardadas, vegn la suprastanza a suttametter il contract alla cumissiun da gestiun per controlla avon che signar quel.

Ils dus credits dumandai ein buca ligiai in cun l'auter. Las adattaziuns necessarias e previdas el Center da sport e cultura per eliminar las munconzas greviontas han da far nuot cun il credit per remplazzar il scaldament. Quellas lavurs fussen necessarias independentamein, schebein il CSC vegn colligiaus cul scladament lontan ni sch'ei dat ina sligiazion singula pil CSC.

Resumau constatescha il president communal:

- Il scaldment dil CSC sto urgentamein vegnir remplazzaus.
- In scaldment cun ieli vegn buca en damonda.
- Ei cunvegn da nezegiar nossas resursas per scaldar nos edificis, era per motivs ecologics.
- Nus havein duas pusseivladads: Colligiar alla centrala ni ereger in agen stabiliment.
- Las calculaziuns detagliadas plaidan per ina colligiazion.
- Conform allas predecisiuns eis ei indicau da sligiar il provediment d'energia da cuminonza, tonpli che quei sistem ei pli efficient e pli segirs.

En num dalla suprastanza communal ed en concordanza cun la cumissiun da gestiun supplichescha il president communal da tractar la fatschenta e da conceder ils credits dumandai.

Debatta d'entrada

Cusseglie Victor Flepp, president dalla cumissiun da gestiun

La cumissiun da gestiun ei sefatschentada minuziusamein e criticamein cun quella fatschenta. Ella ha era consultau igl expert neutral. Per la cumissiun da gestiun eis ei negina damonda ch'il scaldament el Center da sport e cultura sto vegnir remplazzaus. Quei ei urgent. La cumissiun ei era dil meini ch'ins stoppi promover l'energia che deriva dallas atgnas resursas. Sper il messadi ha la cumissiun da gestiun fatg atgnas retschercas ord fontaunas independentas. Ulteriuramein ha giu liug ina seduta comunabla cul president communal ed Erwin Hendry che ha saviu presentar cefras supplementaras. Ina precisaziun ei impurtonta: Ins sa buca cumparegliar ils cuosts pil scaldament dil quen da menaschi dil CSC cun las calculaziuns fatgas per la decisiun dallas variantas. Il quen da menaschi dil CSC cuntegn mo certas expensas pil scaldament, denton buca in quen cumplet, inclusiv ils cuosts da persunal e las amortisaziuns. Sin fundament dalla seduta predeliberonta ha la suprastanza communal modificau las propostas pil cussegl da vischnaunca.

Cun metter a disposiziun las calculaziuns detagliadas digl expert ad uras e cun dar la pusseivladad da prender investa dalla situaziun el CSC havess ins saviu prevegnir a certas discussiuns ed irritaziuns.

Cusseglie Flavio Murer, commember dalla cumissiun da menaschi CSC

„Igl onn 2007 ha il cussegl da vischnaunca lubiu in credit per sanar il scaldament CSC. A vesta dalla sanaziun previda dil Hotel Acla da Fontauna

han ins refretg il remplazzament per eventualmein saver realisar ina centrala d'energia communabla. Per ina summa mudesta da pauc dapli che frs. 20'000 ha il scaldament actual saviu vegnir revedius. Quei denton senza negina garanzia. Nus havein daleudenvi giu negina prescha per la sanaziun, cun quei ch'il specialist da scaldaments ha saviu garantir en cass d'in naufragi dalla pegna per in scaldament provisorii. Per cletg ha il scaldament denton funcziunau entochen oz.

Ils davos dus onns ha la pegna denton luvrau cun ina prestaziun da mo rodond 60%. Quei vul dir ch'ins ha duvrau in tschuat stialas per saver producir silmeins quella prestaziun.

Engraziar less jeu oravontut al persunal dalla vischnaunca involvau, seigi quei davart dil menaschi tecnic sco dil CSC per igl engaschi supplementar cul scaldament handicapau.

D'in niev sistem da scaldar spetgel jeu ina prestaziun datier da 100 %. Ultra da quei ei la tecnologia en cumpregliaziun d'in scaldament da 30 onns segir sesviluppada en nossa favur. Las calculaziuns han secapescha stuii vegnir fatgas cun las datas avon maun. Cheu spetgel denton in considerabel respargn.

Cun il niev stabiliment ston ils collaboraturs dil CSC vegnir incaricai claramein da tgei temperaturas ch'ins duei ed astga disponer. Sper la furniziun dalla calira vegn la sanaziun energetica digl entir complex ad esser necessaria. Quei vegn a caschunar ulteriurs cuosts. La sanaziun energetica dil CSC ei denton urgenta e necessaria."

Cussegliera Martina Gienal

„La fatschenta davart la quala nus havein da decider oz ei d'eminente impurtonza. Per quei ei guess mintgin sepreparaus aschi bein sco pusseivel. Nus havein retschert in messadi che cuntegn bein bunas informaziuns mo che dat a mi sco lectura il sentiment che buca omisduas variantas – Recal e sligiazion singula – seigien vegnidadas evaluadas cun la medema intensidad. Ei para ch'ei seigi inutil da discussiunar davart la varianta singula. La consequenza ei ch'ei resta aunc bein enqual damonda aviarta e che sveglia era en discussiuns cun parlamentariss, votants e vischins supposiziuns savens era nungiustificadas.

Per consequenza survegn il parlament per il davos mument cura ch'ei brischa informaziuns supplementaras ed investa el scaldament senza stuer s'adressar alla suprastanza che seperstgisa oz per quella malcapientscha. Ch'il scaldament sto vegnir remplazzaus en ina fuorma u l'otra stat denton buca en damonda. Denton setschentan in per damondas:

Tgi ein ils acziunaris dall'interpresa Recal SA? Tgei capeta sche la Recal SA fa scussiun, vegn la vischnaunca lu era tangada? Ha ina representanza dalla vischnaunca el cussegl d'administraziun mo avantatgs? Sche la vischnaunca realisass in agen scaldament, suenter cons onns fuss quel d'esser amortisau? Tgei capeta cun las contribuziuns per la halla da stialas gest realisada? Sch'ils prezzis da stialas s'augmentan, vegn la pauschala annuala era adattada? Daco stuein nus decider oz da principi da colligiar ils objects publics cun la Recal? Quella damonda sa bein vegnir decidida da cass tier cass? Eis ei era vegniu ponderau, schebein ins sa trer a nez l'energia che las maschinas da far glatsch produceschan? Pertgei havein nus retschert documents da sulettamein ina fatschenta?

Avon che saver prender definitivamein posiziun lessel tedlar la posiziun dalla suprastanza communal sco era la discussiun che occuora?"

Cusseglier Alfred Spescha

„Nus havein survegniu il messadi per la pegna dil CSC che fa attents nus ch'ei seigi necessari da remplazzar il scladament existent. Jeu lessel engraziar alla suprastanza communal per la lavur e per las breigias da presentar las treis variantas.

Denton sut cefra 1 havein nus da decider, schebein nus lein colligiar bunamein tuts objects dalla vischnaunca cul scaldament dalla Recal SA. Tenor miu meini eis ei memia baul da prender quella decisiun gia oz. Sco jeu vesel la situaziun eis ei da tractar oz il remplazzament dalla pegna dil CSC. Pertgei en 10 tochen 15 onns onns, cura che la pegna dalla scola a Cons duess vegnir remplazzada, dat ei forsa autras sligaziuns. Il svilup sin quei sectur ei gronds e semida spert. Avon dus onns era la calira dalla tiara per exempel il grond hit. In ulteriur punct che displai ei il fatg ch'ins ha bein sclariu 3 variantas da peggnas, che la suprastanza communal propona denton mo ina varianta, pertgei? Jeu vesess bugen, sch'il cussegl savess votar davart duas variantas.

Igl ei da beneventar il fatg che la suprastanza communal ei sestentada d'obligar la Recal SA da prender giu las stialas dalla vischnaunca per in prezzi da fiera. Mo tgei ei il prezzi da fiera? Jeu beneventass sche quei prezzi fuss en mintga cass indexaus.

Ulteriuramein havessel bugen priu investa dil sistem da scaldar actual el CSC. Deplorablamein han ins davart dil CSC buca dau la pusseivladad da prender investa, apparentamein sin incarica dalla suprastanza communal.“

President communal

Da principi han ils emploiai buca da dar sclariment sur da projects approvai dalla suprastanza communal, pertgei lezza porta la responsablada per la fatschenta. Quei principi ei vegnius interpretaus falliu e ha caschunau malcapientschas. Cun in telefon havess ins saviu sclarir quei incap ed evitar irritaziuns.

Secapescha ch'il cussegl ha il dretg da prender investa d'objects communal. Sch'ins havess udiu quei giavisch, havess ins immediat organisau ina viseta dil scaldament dil CSC. Quei era per prevegnir ch'ils collaboraturs dil CSC vegnan mulestai trasora e piardien cheutras custeivel temps da lavur. Gia en siu votum introductiv sco era en discuors persunals culs pertuccai ei il president communal seperstgisaus per quella malcapientscha ed offeriu als interessents la pusseivladad da prender investa dil scaldament. Treis dils tschun interessents han fatg diever da quella purschida.

Tier las damondas curdadas pren el posiziun sco suonda:

La halla da stialas a Cuoz resta – sco gia declarau - vinavon en funcziun per la furniziun da stialas a privats, il luvratori communal e la casa da scola a Segnas. Evt. dat ei la pusseivladad da furnir stialas sur ils cunfins dalla vischnaunca.

Las amortisaziuns dallas investiziuns succedan tenor las directivas pil menaschi financial, apporbadas dil cussegl da vischnaunca sin recumandaziun dils revisiurs externs. Sche la situaziun financiala lubescha, sa quei ritmus vegnir accelleraus. En principi valan ils medems criteris per la vischnaunca sco per ina interpresa privata.

El cass d'ina scussiun sa igl object vegnir cumpraus per cundiziuns relativamein favoreivlas, seigi quei entras quels ch'ei colligiai alla centrala da scaldament, la vischnaunca ni auters interessents.

Ils acziunaris principals dalla Recal SA ein Casatec SA e Heinz Böhler, plinavon la vischnaunca ed entginas persunas che retilan la calira dalla Recal SA.

Gia tier la sanaziun dalla casa communal han il cussegl da vischnaunca e silsunter la cuminonza dils votants previu da principi colligiar ils objects publics cul scaldament dalla Recal SA (al qual la vischnaunca ei participada). Per quei motiv ha la suprastonza communal buca anflau per indicau da sfarlar daners per schar elaborar preprojects per autras variantas pusseivlas. Sebasond sin las predecisiuns, essan nus serestrenschis sin ina evaluaziun generala ed ina cumparegiaziun dallas variantas. Cun quei che la colligiazion alla centrala ei stada – considerau tuts aspects – la pli prudenta e favoreivla, era ei buca stau indicau da planisar ulteriuras sligiazions.

La suprastonza communal repeta en sia proposta mo quei ch'ei gia cunteniu el messadi alla votaziun dil pievel pertuccont la sanaziun dalla casa communal. La scola vegn pil mument buca colligiada. Sch'ei se presenta denton ina sligiazion senza che quei caschuni cuosts supplementars alla vischnaunca, duess ins era colligiar la scola a Cons cun la reit da scaldament Recal SA e desister digl ieli. Quei per motivs ecologics.

Il prezi dallas stialas sedrezza tenor il prezi da lenna. Per quei sebasein nus sil prezi da fiera effectiv. Quel vegn calculaus dallas organisaziuns forestalas e s'adattescha aschia automaticamein allas relaziuns semidadas. Ina indexaziun ei cheutras buca necessaria.

Gerau Iso Mazzetta

Il prezi da lenna ei enviars il prezi pigl ieli fetg stabils. Quei muossa era la cumparegiaziun denter ils facturs da calculaziun.

	lenna	ieli
Entuorn 2000	frs. 121.70	frs. 198.20
2008	frs. 124.00	frs. 225.00
2010	frs. 121.40	frs. 171.90

Cusseglia Robert Cajacob

Ins havess saviu spargnar differentas discussiuns, sche las indicaziuns ch'il cussegl ha retschiert posteriuramein fussen stadas cuntenidas el messadi. Eis ei denton bien che la vischnaunca seligia per 30 onns cun in'interpresa? Ei po esser gest che la vischnaunca ha documentau la voluntad da colligiar da principi ils baghetgs communalis cun la Recal SA. Denton para ei tuttina indicau ch'ins decidi object per object cun risguardar tuts facturs necessaris e buca da maniera pauschala. Per quei han ils baghetgs da scola d'encurir nuot ella proposta suttamessa entras la suprastonza communal. Oz va ei sulettamein da decider, schebein ins vul colligiar il CSC cul scaldament central. Davart ina colligiazion dils baghetgs da scola eis ei da decider cura che quella fatschenta ei madira.

Il zercladur vargau han ils organs dalla vischnaunca signalisau da vuler colligiar ils baghetgs communalis. Questa sera ha il cussegl obteniu ina fetg buna informaziun. Ei semuossa ch'in tal object ei suenter 20 onns amortisau. Eis ei pusseivel che la vischnaunca sa suenter 20 onns

seprofitar en fuorma d'in bonus digl avantatg ch'il stabilliment ei amortisau?

Eis ei bien che quels cuosts vegnan finanziari ord il recav dalla Ovra electrica Russein? Pregiudichescha il fatg che la vischnaunca sesa el cussegl d'administrasiun dalla Recal SA buca certas investiziuns? Vegnan las lavurs ch'ei da realisar ordeifer la colligiasiun dil scaldament cun il CSC scretta ora en libra concorrenza, aschia che autras interpresas han era ina schanza da saver exequir lavurs per la vischnaunca el CSC? En mintga cass ei la proposta da decider davart ina colligiasiun dils baghetgs da scola da strihar.

Pil mument s'abstegn el da far ina proposta.

Cusseglia Victor Flepp

La cumissiun da gestiun ha era discussiunau differentas damondas tschentadas dil cussegl. Per la cumissiun eis ei clar ch'il scaldament sto vegnir remplazzaus. Denton insista la cumissiun sin in plaz el cussegl d'administrasiun, quei per haver ina certa survegionza e far valer ses interess. Entras la colligiasiun da differentes objects ei la vischnaunca in dils gronds consuments da calira, in fatg che giustifichescha il dretg da prender investa el fatgs dalla fatschenta.

Cusseglia Clemens Berther

La historia dil scaldament dil CSC ei dètg liunga e ligiada cun differentes projects d'engrondaziun. Gia igl onn 1992/93 ei el rom d'in project d'engrondaziun dil CSC la discussiun davart in'adattaziun dil scaldament sedada. 1994 ei vegniu presentau in project d'engrondaziun da 6.2 mill. francs. Il project ha denton stuiu vegnir reducius a 5.2 mill. francs. Il scaldament, sco era igl ascensur ed autras parts han ins stuiu schar curdar. Il CSC ei vegniu engrondu senza adattar la prestaziun dil scaldament. Il fatg ch'ins vul decider en connex cun la damonda davart il scaldament dil CSC era davart ulteriurs gronds baghetgs sa era augmentar ils avantatgs dalla vischnaunca per las contractivas.

President communal

Il slogan cun vuler nezegiar las resursas indigenas per diever d'energia a favur dils baghetgs communal sa esser in bien messadi anoviar en favur per exempel d'in niev label sco „Energistadt“. Peter Binz ei p. ex. perschadius da quei project e da sia muntada da propaganda. El füss promts d'obligar per la vischnaunca da Medel da furnir lenna pil stabiliment da scaldar dalla Recal SA. Cun documentar la voluntad da colligiar ils baghetgs communal sa la vischnaunca era metter in segn sco exempel en favur dall'ecologia e dil diever da resursas energeticas da nossa cuntrada. Perquei duess ins buca strihar la scola. Evt. eis ei pusseivel da cumbinar la colligiasiun da singuls baghetgs en connex cun la realisaziun dalla reit da scaldar. Quella decisiun füss buca mo in signal ecologic, mobein era ina decisiun cun potenzial da marketing. La decisiun garantess ina strategia energetica a liunga vesta.

Las lavurs per il secund credit ein suttamessas alla libra concorrenza.

Per colligiar definitivamein la scola drova ei aunc informaziuns supplementaras. Quella colligiasiun astga buca caschunar cuosts supplementars, damai ch'il scaldament actual ei aunc buca amortisau.

Cusseglia Pirmin Lozza

Sustegn las ponderaziuns da cusseglia Robert Cajacob. El ei medemamein dil meini che la scola duei vegnir strihada. Ulteriuramein astga la Recal SA buca haver avantatgs da fatschenta muort la representanza dalla vischnaunca el cussegl d'administrasiun.

Cusseglier Giusep Columberg

Tgei semida sch'il cussegl da vischnaunca reducescha la proposta nr. 1 e decida mo davart il scaldament pil CSC? Havess in tal conclus disavantatgs per la vischnaunca?

President communal

Ina decisiun ei in avantatg propagandistic pil turissem da Mustér. Igl ei in na al diever digl ieli ed in confess en favur ecologia. Cheutras fixescha la vischnaunca sia strategia a liunga vesta. Quei ei en mintga cass d'avantag. La colligiazion dils edifecis astga denton succeder mo sche quella sepagà.

Cusseglier Giusep Columberg

Igl ei buca bien da decider che tuts baghetgs duein vegnir colligiai. Aschinavon ch'ei setracta d'ina decisiun da principi, en quei senn ch'il cussegl da vischnaunca survegn aunc la pusseivladad da decider el singul cass po la proposta suttamessa al cussegl esser en uorden.

President communal

La decisiun da colligiar ils baghetgs da principi duei valer, sche la colligiazion caschuna buca cuosts supplementars. Cass cuntrari sto la fatschenta vegnir suttamessa al cussegl da vischnaunca.

Cussegliera Jordana Lozza

Ei fetg trumpada digl agir buca democratic «vivin nus aunc en ina democrazia ni en ina dictatura» e critichescha vehementamein ch'igl ei buca stau pusseivel da prender investa dil scaldament actual dil CSC. Aschiditg sco la vischnaunca cuviera il deficit dil menaschi e finanziescha las investiziuns, duess il cussegl era astgar prender investa dil menaschi dil CSC.

In contract per 30 onns ei nunpusseivels. Sche la situaziun semida ni sch'il CSC vegn midaus ni destruius sto la vischnaunca pagar vinavon il prezi fundamental annual, aschinavon ch'il contract da 30 onns ei aunc buca spiraus?

President communal

Las objecziuns criticas ein gia vegnidadas rispundidas pliras gadas, aschia ch'il president desista d'ina replica. Deplorablamein eis ei buca pusseivel da preveder tuttas eventualitads. En cass ch'il baghetg vegn destruius ni che la situaziun semida vegn ei ad esser necessari da contrahar da niev. Quella situaziun savess capitar aschibein tier in agen scaldament sco tier ina colligiazion.

Gerau Roger Tuor

Schebein igl ei stau pusseivel da prender investa dil scaldament ni buc mida nuot vid il fatg che quel ei gia dapi onns en in schliet stan. Impurtont ei da vender igl aspect ecologic, in fatg cun pontenzial economic per la vischnaunca. Quella decisiun astga denton buca crear pregiudezis per avantatg d'ina u l'otra interpresa. Tier las surdadas da lavur eis ei necessari d'observar ils principis dalla lescha da submissiun e che tiarzas interpresas han medemamein la pusseivladad da seprofitar da quellas investiziuns.

Cussegliera Bernadetta Caminada

Ha studiau minziusamein la fatschenta ed anfla il project per buns. Per part ei la critica buca giustificada. Ei fuss bien da separticipar alla colligiazion tenor las propostas presentadas. Igl ei vegniu fatg seriusas retschercas e la sligiazion presentada para d'esser buna.

Cusseglier Robert Cajacob

La suprastonza communal ha saviu dar sclariment davart differentas damondas. Plinavon eis ei stau pusseivel da rispunder ulteriuras damondas cun la documentaziun ch'ei vegnida aschuntada posteriuramein al messadi. Sch'il cussegl approbescha quei project, excluda quei buca d'esser critics enviers projects futurs. Aschinavon che la suprastonza communal sincerescha ch'il cussegl da vischnaunca hagi la pusseivladad da decider davart la colligiazion dils baghetgs da scola, sch'ella caschuna cuosts supplementars, sa el s'accordar da decider oz da principi en favur d'ina colligiazion.

En quei senn desista el da far ina proposta.

Cussegliera Martina Gienal

Ha saviu far in maletg dalla fatschenta a basa dalla discussiun occurrida. La damonda davart la necessitad da remplazzar il scaldament stat buca en discussiun. Ord siu pugn da vesta ei la fatschenta preparada unilaterlamein en ina direcziun. Per ina cumparegliaziun a favur d'ina sligiazion singula pil CSC mauncan differentes detagls. Ella propona da renviar la fatschenta alla suprastonza communal cun l'incarica d'eruir cefras exactas per ina sligiazion singula sco basa per ina cumparegliaziun equivalenta denter las variantas.

Cusseglier Heinrich Berther

Secapescha ch'ins sa sediscuorer sch'igl ei prudent da far part dil cussegl d'administraziun ni buca. Cun quella participaziun ha la vischnaunca investa dils fatgs e sa era prender influenza sche quei fa basegns. L'appartanenza al cussegl d'administraziun ei negin novum. Quella dispensescha buca la societad d'observar las pretensiuns d'ina lescha da submissiun.

Actualmein satisfi il scaldament dalla casa da scola allas pretensiuns e sa, schi ditg sco quei il cass, era star en funcziun. Ina midada ei pusseivla, sche quei cuosta nuot alla vischnaunca. Sch'ina midada caschuna cuosts supplementars, drova ei il consentiment dil cussegl da vischnaunca. Cheutras fixescha il cussegl la strategia fundamentala, ha denton la pusseivladad da decider el singul cass, sche la fatschenta havess da caschunar cuosts.

Decisiun d'entrar e tractar la fatschenta

Cun 5 encunter 8 vuschs e 2 abstenziuns decida il cussegl da vischnaunca d'entrar e tractar la fatschenta en detagl.

Presidenta dil cussegl da vischnaunca

La discussiun en detagl succeda tenor las propostas dil messadi. Quellas vegnan delibaradas e discussiunadas mintgina separadmein. Suenten la discussiun da mintga proposta ha gest liug la votaziun.

Gerau Iso Mazzetta

Finamira dil project ei da desister digl ieli e da nezegiar el futur las atgnas resursas. Il cussegl duei trer en consideraziun quei aspect ecologic sco punct da reclama per nosa vischnaunca e nezegiar la caschun dad esser independents digl ieli. Sper il diever dallas atgnas resursas ei la suprastonza communal era vidlunder d'optimar il consum d'energia sin auters secturs. Entras ina cumbinaziun da differentes facturs sa ina

colligaziun dils baghetgs da scola esser d'avantatg, tonpli sch'auters baghetgs ella vischinonza vegnan colligai il medem mument.

Cusseglie Robert Cajacob

Ei en mintga cass pil principi da scaldar el futur ils baghetgs communalis cun lenna e buca cun ieli. Tuttina eis ei buca falliu da decider da cass tier cass.

Decisiun

Proposta 1

Ei vegn desistiu d'ina discussiun.

Votaziun

Cun 11 encunter 3 vuschs ed 1 abstenziun decida il cussegl da vischnaunca:

da colligiar da principi ils edificis communalis (casa communal, Center da sport e cultura e la casa da scola) al scaldament central Recal SA, quei per motivs ecologics ed en favur digl ambient, sco era ord aspects da „marketing“.

Proposta 2

Ei vegn desistiu d'ina discussiun.

Votaziun

Cun 15 encunter 0 vuschs decida il cussegl da vischnaunca:

d'impunder la lenna da brisch disponibla dalla vischnaunca da Mustér en principi per il scaldament dils stabiliments communalis.

Proposta 3

Votaziun

Cun 14 encunter 0 vuschs ed 1 abstenziun decida il cussegl da vischnaunca:

da plenipotenziar la suprastanza communal da signar ina cunvegnientscha ch'oblighescha la Recal SA da retrer la lenna da brisch disponibla ed adattada per la produziun da stialas dalla vischnaunca da Mustér per prezis da fiera, risguardond la preferenza dil diever per ils agens objects e dils privats, sco era da pretender ina representanza el cussegl d'administraziun dalla Recal SA.

Proposta 4

Cusseglie Heinrich Berther

En vesta als cuosts da frs. 390'000.-- per l'investiziun en in agen scaldament paran ils frs. 180'000.-- per la colligaziun al scaldament central dalla Recal SA dad esser mudests. Plinavon plaida quei fatg era en favur dil cuosts da menaschi dil CSC che duessen cheutras esser pli favoreivels. L'investiziun da frs. 100'000.-- per optimar las installaziuns enteifer il CSC ei en mintga cass necessarias, independentamein tgei varianta ch'ins elegia.

President communal

Cun la summa da frs. 180'000.-- ha la vischnaunca la caparra ch'il CSC ei igl unviern proxim colligiaus cun in scaldament che funcziunescha. Igl

importo da frs. 100'000 ei destinaus per eliminar las munconzas graviontas ed optimar las installaziuns enteifer il menaschi sco era per nezegiar meglier las pusseivladads tecnicas. La calculaziun ei approximativa. Perquei eis ei pusseivel che la suprastanza communal sto suttametter in'ulteriura damonda credit.

Cusseglier Giusep Columberg

Ch'il scaldament dils onns 1980 po buca dar damogn ei capeivel. Ferton ch'il CSC ei adina puspei vegnius engrondius, ei il scaldament buca vegnius midaus. Eis ei calculau reservas per eventualas engrondaziuns?

Gerau Iso Mazzetta

Dad ina vart posseda il CSC potenzial da spargnar energia. Cun isolar ils baghetgs sa il consum d'energia vegnir reducius marcantamein. Da l'otra vart posseda in scaldament central meglieras pusseivladads tecnicas per ulivar differenzas enteifer la damonda suenter calira.

Tgei che sa vegnir spargnau, semuossa sin fundament dall'isolaziun dalla casa communal. Avon la sanaziun han ins calculau in consum da 37 Kw, suenter la sanaziun havevan ins previu in consum da 14 Kw. Dapi il december ei la casa communal colligiada ed ins ha constatau en la media in consum da 7 Kw. La calira vegn pagada tenor prestaziun furnida, mesirada dil dumbrader.

Votaziun

Cun 13 encunter 0 vuschs e 2 abstenziuns decida il cussegl da vischnaunca:

da conceder per il remplazzament dil scaldament dil Center da sport e cultura in credit da frs. 180'000.--.

Proposta 5

President communal

Per ch'il consum da calira el CSC sappi vegnir optimaus drova ei las investiziuns prevedidas. Ei va era per migliurar las munconzas greviontas dallas installaziuns actualas.

Cusseglier Victor Flepp

La cumissiun da gestiun ei perschudida che quella summa seigi necessaria per optimar il diever dalla calira. Quei basegna denton era ch'ils collaboraturs dil CSC vegnan scolai per ch'ils cuosts da menaschi vegnan optimai.

Votaziun

Cun 15 encunter 0 vuschs decida il cussegl da vischnaunca:

da conceder in credit da frs. 100'000.-- per las adattaziuns internas dil scaldament (regulaziun dalla calira) el Center da sport e cultura.

Proposta 6

Gerau Iso Mazzetta

Per las adattaziuns dallas installaziuns el CSC vegn ad haver liug ina submitsiun. La suprastanza communal observa adina las pretensiuns dalla lescha da submitsiun.

Votaziun

Cun 15 encunter 0 vuschs decida il cussegl da vischnaunca:

da suttametter ils conclus davart ils credits al referendum facultativ el senn d'art. 21, lit. c dalla constituziun communal.

Presidenta dil cussegl da vischnaunca

Cunquei ch'il temps ei s'avanzaus, vegn il program d'activitad tractaus a caschun dalla proxima seduta, ch'ha liug ils 15 d'avrel 2011.

Cusseglia Emerita Degonda e consignonts han inoltrau in postulat pertuccont il survetsch d'unviern sin passapeis e sendas.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér
La presidenta: Igl actuar:

Rita Huonder-Tenner

Ervin Maissen

Disentis/Mustér, ils 13 da mars 2011

H:\DATEN uffeci da baghegiar\Cussegl da vischnaunca\cussegl da vischnaunca 2009-2012\Protocols\Cus0017_12.docx